

Sygn. akt II Ca 513/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki (spr.)
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSO Paweł Hochman
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 1 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko A. W.

o uznanie umowy za bezskuteczną

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 31 marca 2015 roku, sygn. akt I C 1863/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uznaje umowę zawartą w dniu 20 marca 2013 roku przed (...) w R. przy ulicy (...) za numerem repertorium (...) na mocy której M. W. darował A. W. :

- udział w wysokości (...) w nieruchomości położonej w G., powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w B., gmina G., w powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w obrębie (...) B., w gminie G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze (...) składającej się z działek numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w miejscowości K. i G., gmina G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze (...) składającej się z działek oznaczonych numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...)

- własność nieruchomości położonej w miejscowości K. G. w gminie G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze(...) stanowiącej działkę oznaczona numerem (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w miejscowości G., w gminie K. w powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) składającej się z działek oznaczonych numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...)

a pozwana A. W. powyższą darowiznę przyjęła, za bezskuteczną wobec powoda (...) S.A. z siedzibą w W. ze względu na przysługująca powodowi wierzytelność wobec dłużnika M. W. w kwocie łącznej 257 521,42 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset dwadzieścia jeden złotych 42/100) wynikającą z bankowego tytułu nr (...) z dnia 7 października 2013 roku zaopatrzonego z klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 listopada 2013r. w sprawie I Co 2752/13 oraz zasądza od pozwanej A. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 6 850 zł (sześć tysięcy osiemset pięćdziesiąt jeden złotych złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. zasądza od pozwanej A. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 5 050 zł (pięć tysięcy pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Arkadiusz Lisiecki

SSO Dariusz Mizera SSO Paweł Hochman

Sygn. akt II Ca 513/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) S.A. z/s w W. przeciwko A. W. o uznanie umowy za bezskuteczną oddalił powództwo .

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 29 marca 2012r (...) Spółka Akcyjna z /s w W. zawarł umowę poręczenia z M. W. w związku z wierzytelnością banku wobec dłużnika (...) Sp z o.o z/s w R. wynikającej z umowy kredytu w rachunku bieżącym - umowa podstawowa została zawarta w dniu 22 grudnia 2010 r. Maksymalna kwota wierzytelności banku wynosiła kwotę 430000,00 zł. Poręczenie było bezterminowe a poręczyciel odpowiadał do kwoty wierzytelności banku. Poręczyciel złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji . Stosownie do tej umowy bank w przypadku zwłoki z zapłatą przez dłużnika wymagalnej wierzytelności ma prawo zaspokoić się poprzez zapłatę poręczyciela, niezależnie od redukcji i odroczeń wynikających z prawa upadłościowego.

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2013 w sprawie (...) Sąd Rejonowy w C. Wydział VIII Gospodarczy ogłosił upadłość likwidacyjną dłużnika (...).

Powód jako wierzyciel upadłego zgłosił swoją wierzytelność w postępowaniu upadłościowym .

W dniu 7 października 2013r (...) Spółka Akcyjna z/s w W. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...) wobec M. W. na kwotę 233 617,23 zł w tym 220 343,58 - należność główna a pozostała kwota to odsetki wskazując , iż wskazane w treści rozszczenie wynika z poręczenia przez M. W. kredytu udzielonego (...) Sp. z o.o. z dnia 22 grudnia 2011r zmienionego kolejnymi aneksami .

Powód wszczął postępowanie egzekucyjne w dniu 31 stycznia 2014 r., prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. M. D. w sprawie (...). Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2014r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji .

W dniu 20 marca 2013r została sporządzona u notariusza D. J. za nr Rep (...) umowa darowizny pomiędzy M. W. oraz A. W. obejmującą udział(...) części nieruchomości położonej w G. objętej księgą wieczystą (...); oraz prawo własności nieruchomości położonych; - w K. objętej księgą wieczystą (...),-w K. i G. objętej księgą wieczystą (...), - w B. objętej księgą wieczystą (...), - w B. objętej księgą wieczystą (...), - w G. objętej księgą wieczystą (...). Aktualnie nieruchomości są obciążone hipotecznie. Pozwana A. W. i M. W. to małżonkowie .

Mając tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, iż żądanie powoda nie podlega uwzględnieniu .

Umowa darowizny z dnia 20 marca 2013r jest ważną czynnością prawną. Jak wynika z okoliczności faktycznych w sprawie pozwana i poręczyciel tj. M. W. są małżonkami . W tej sytuacji działa wobec pozwanej domniemanie z art. 527§3 kc , iż pozwana wiedziała o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela . Jednakże należy również mieć na uwadze, iż wierzytelność powoda wobec małżonka pozwanej ma ścisły związek z podstawowym dłużnikiem jakim jest w/w podmiot postawiony w stan upadłości, w szczególności nie bez znaczenia pozostaje tu chronologia ustalonych wydarzeń ze stanu faktycznego a także pozyskanie przez powoda z masy upadłości części przypadającej mu wierzytelności .

Nadto dla czynności zdziałanej z pokrzywdzeniem wierzyciela charakterystyczne jest , iż jest to taka czynność na skutek której dłużnik stał się niewypłacalny a zatem wymaga to wykazania przez powoda .

Sytuacja majątkowa dłużnika w kontekście niniejszej sprawy nie została udowodniona a daleko idące sugestie wskazane w pozwie nie znalazły swego potwierdzenia . Powód nie udowodnił by dłużnik M. W. był niewypłacalny lub stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był poprzednio.

Darowizna dokonana 20 marca 2013r nie zmierzała do pokrzywdzenia wierzyciela ani też nie była dokonana ze świadomością takiego pokrzywdzenia. Niewątpliwie świadczenie męża pozwanej jako poręczyciela jest aktualne w chwili zaprzestania regulowania należności przez dłużnika głównego. Jak wynika jednak z oświadczenia pełnomocnika powoda postępowanie upadłościowe wobec dłużnika głównego przynosi wierzycielowi spłatę wierzytelności .

Podstawowe znaczenie dla oceny tego czy nastąpiło pokrzywdzenie wierzycieli ma sytuacja majątkowa dłużnika tak w chwili dokonywania czynności jak i w chwili orzekania .Niewykazanie zatem działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela w kontekście jego niewypłacalności powoduje brak jednej z przesłanek warunkującej skuteczność skargi pauliańskiej, okoliczność ta powoduje oddalenie powództwa w sprawie .

Pełnomocnik powoda zaskarżył wyrok w całości. W apelacji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, tj. o uznanie za bezskuteczną wobec powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. czynności prawnej:

a) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącego własność M. W. udziału w wysokości (...) w nieruchomości położonej w G., dla której Sąd Rejonowy w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

b) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącej własność M. W. nieruchomości położonej w B., gm. G., dla której Sąd Rejonowy wP., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

c) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącej własność M. W. nieruchomości położonej w B., gm. G., dla której Sąd Rejonowy w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

d) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącej własność M. W. nieruchomości położonej w K. i G., gm. G., dla której Sąd Rejonowy w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

e) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącej własność M. W. nieruchomości położonej w K., gm. G., dla której Sąd Rejonowy w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...);

f) z dnia 20 marca 2013 r., której przedmiotem jest darowizna na rzecz pozwanej A. W. stanowiącej własność M. W. nieruchomości położonej w G., gm. K., dla której Sąd Rejonowy w R., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer PT 1 (...) w zakresie znoszenia egzekucji należności stwierdzonych tytułem wykonawczym, który stanowi bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 07 października 2013 roku zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w P., w postępowaniu prowadzonym za sygnaturą akt (...)

2) o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obydwie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie norm postępowania w sposób mający wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 234 k.p.c. poprzez przekroczenie związania Sądu domniemaniem prawnym określonym w art. 529 k.c. w sytuacji, gdy pozwana domniemania tego nie obaliła,

b) art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie wniosków nie wynikających z zebranego w sprawie materiału dowodowego, sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, co doprowadziło do wniosku, że czynności prawne opisane w pkt 1) petitum nie były dokonane z pokrzywdzeniem wierzyciela, a dłużnik M. W. nie jest niewypłacalny;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 527 § 1 k.c., art. 527 § 2 k.c., art. 528 k.c., art. 529 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy czynności prawne opisane powyżej zostały dokonane przez dłużnika M. W. z pozwaną będącą z nim bliskim stosunku z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela poprzez doprowadzenie dłużnika do stanu niewypłacalności, a dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja jest uzasadniona.

Trafnie autor apelacji zarzuca Sądowi I instancji naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 234 k.p.c. poprzez przekroczenie związania tego Sądu domniemaniem prawnym wskazanym w art. 529 k.c. w sytuacji kiedy to pozwana nie obaliła w/w domniemania oraz art. 233 k.p.c. kiedy to Sąd meriti wywiódł, że sporna czynność prawna nie była dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, a dłużnik M. W. nie jest niewypłacalny.

W sprawie niniejszej strona powodowa udowodniła, że prowadzone przez nią przeciwko dłużnikowi M. W. postępowanie egzekucyjne zgodnie z przepisami ustawy kodeks postępowania cywilnego z uwagi na bezskuteczność zostało prawomocnie umorzone postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P. M. D. z dnia 31.12.2014 w sprawie I KM(...). Jak wynika z akt egzekucyjnych w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego było prowadzone postępowanie w celu poszukiwania majątku dłużnika. W wyniku powyższego zostało ustalone, że dłużnik wyzbył się majątku a przede wszystkim, że w dacie dokonania spornej darowizny nie posiadał innego majątku.

Zasadnie zatem strona powodowa zarzuca Sądowi I instancji, że ten z przekroczeniem granic zasady swobodnej oceny dowodów ustalił, iż sytuacja majątkowa dłużnika nie została udowodniona. W sprawie w oparciu o w/w dowody z dokumentów zostało udowodnione przez stronę powodową, że dłużnik jest niewypłacalny. Stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie jest niezrozumiałe albowiem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd ten nie zakwestionował wiarygodności tych dokumentów.

Dodatkowo Sąd Okręgowy podnosi, że pozwana w toku niniejszego procesu nie wskazała innego majątku dłużnika, który mógłby podlegać egzekucji.

W sprawie niniejszej strona powodowa udowodniła, że dłużnik nie był w stanie wypełnić swoich zobowiązań względem niej zarówno w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy, ani też w chwili wezwania go do spełnienia świadczenia z tytułu udzielonego poręczenia.

Zdaniem Sądu II instancji w sprawie zostało także wykazane, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Faktem bowiem niespornym jest, iż kwestionowana czynność prawna była dokonana pod tytułem darmym. Jak słusznie zauważa autor apelacji ustawodawca w przepisie art. 529 k.c. wprowadził domniemanie prawne, że skoro dłużnik w dacie dokonania darowizny stał się niewypłacalny to domniemywa się, iż działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu Okręgowego strona powodowa wykazała spełnienie wszystkich przesłanek koniecznych do uwzględnienia powództwa. Wykazane zostało bowiem, że doszło do pokrzywdzenia wierzyciela ponieważ na skutek dokonanej czynności prawnej dłużnik przekazał majątek w postaci nieruchomości na rzecz pozwanej, co doprowadziło go do niewypłacalności lub doprowadziło do niewypłacalności w wyższym stopniu niż dotychczas.

Powyższe oznacza, że zaskarżony wyrok został przez Sąd Rejonowy wydany z oczywistą obrazą przepisów prawa materialnego szczegółowo wskazanych w apelacji.

Ponieważ zaskarżony wyrok został wydany z obrazą prawa materialnego dlatego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uznał umowę zawartą w dniu 20 marca 2013 roku przed (...) w R. przy ulicy (...) za numerem repertorium (...) na mocy której M. W. darował A. W. :

- udział w wysokości (...) w nieruchomości położonej w G., powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w B., gmina G., w powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w obrębie (...) B., w gminie G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze (...) składającej się z działek numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w miejscowości K. i G., gmina G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze (...) składającej się z działek oznaczonych numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w (...) VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...)

- własność nieruchomości położonej w miejscowości K. G. w gminie G., w powiecie (...), w województwie (...), o obszarze (...) stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...);

- własność nieruchomości położonej w miejscowości G., w gminie K. w powiecie (...), w województwie (...) o obszarze (...) składającej się z działek oznaczonych numerami (...) dla której Sąd Rejonowy w P. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Nr (...) a pozwana A. W. powyższą darowiznę przyjęła, za bezskuteczną wobec powoda (...) S.A. z siedzibą w W. ze względu na przysługującą powodowi wierzytelność wobec dłużnika M. W. w kwocie łącznej 257 521,42 zł wynikającą z bankowego tytułu nr (...) z dnia 7 października 2013 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 4 listopada 2013r. w sprawie (...).

Ponieważ ostatecznie powództwo zostało uwzględnione w całości to zasadnie strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanej zwrotu kosztów procesu. Dlatego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądzono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 6850 zł na którą to kwotę składa się uiszczona opłata sądowa w kwocie 3250 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3600 zł zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono z mocy art. 98 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., wyrażających odpowiedzialność za wynik procesu. Na tym etapie strona powodowa poniosła koszty w postaci opłaty od apelacji w kwocie 3250 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 1800 zł tj. zgodnie z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Na oryginale właściwe podpisy